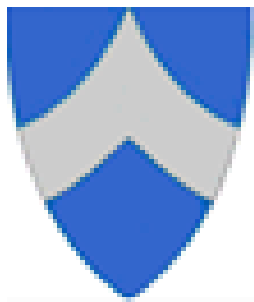

INSTRUKS

for utføring av offentlige ettersøk
Gratangen kommune

Inngår i «Avtale om ettersøk av vilt for Gratangen kommune»

(Sak 41/22 i Formannskapet)

Pkt.	Innholdsfortegnelse	Side
1.	Instruksens formål	4
2.	Ansvarsavklaring	4
3.	Hensyn til tilskuere	5
4.	Fullmakter/tillatelser	5
4.1	Kunstig lys og motorkjøretøyer	5
4.2	Motorkjøretøy i utmark	6
5.	Vilt med unormal adferd	7
6.	Avliving av liggende skadet vilt	7
7.	Utføring av ettersøk	7
7.1	Generelt	7
7.2	Følgeskytter/postmannskap på ettersøk	9
7.3	Ettersøk påfølgende dag	9
7.4	Skadet dyr som går unna ettersøksekvipasjen	9
7.5	Løs hund /slipp av hund	9
7.6	Skadet mordyr med frisk kalv	10
7.7	Merking av sporslutt ved avbrutt / avsluttet ettersøk	10
7.8	Sikkerhet overfor omgivelser	10
7.9	Varsling av politiet ved ettersøk i tettbygde områder	10
7.10	Flere ettersøksoppdrag samtidig	10
7.11	Våpen	11
7.12	Skudd mot skadet vilt under ettersøk	11
7.13	Legitimering som kommunal ettersøksjeger	12
8.	Offentlig overtakelse av jaktettersøk.	12
9.	Håndtering av dødt vilt	12
10.	Prøvetaking av vilt	14
11.	Registrering og dokumentasjon av utførte oppdrag i Hjorteviltregisteret	14
11.1	Kartfesting	14
11.2	Beskrivelse og dokumentasjon av oppdraget	14
11.3	Hundepeiler/GPS	14
11.4	Bruk av kategoriene i Hjorteviltregisteret for anføring av utfall av oppdraget	14
12.	Kvalifikasjonskrav til offentlige ettersøksjegere i Gratangen kommune	15
12.1	Krav til kompetanse	15
12.2	Krav til eierforhold til hund og tilgjengelighet til hund	16
12.3	Krav til forsikringer	16
12.4	Krav til ettersøksjegerens bosted	16
13.	Forventninger til offentlige ettersøksjegerne/ettersøkshunder i Gratangen kommune	16
13.1	Fysisk form	16
13.2	Mentale egenskaper	16
13.3	Jakterfaring og evne til å bedømme vilt	17
13.4	Skyteferdigheter og sikkerhetsvurdering	17
13.5	Praktiske ferdigheter	17
13.6	Opptreden	17

13.7	Standhaftighet	17
13.8	Holdninger og innstilling	17
13.9	Responstid og tilgjengelighet til utstyr	18
13.10	Ettersøkshunden	18
13.11	Informasjonsplikt overfor media og sosiale media	18
14.	Vedlegg; utdrag fra lov, forskrift og rundskriv	18

Kommunenes lovpålagte oppgave med skadet og sykt vilt er hjemlet i §48 i Lov om jakt og fangst av vilt (viltloven) og i §27 og §29 i Forskrift om utøvelse av jakt felling og fangst. Dette innebærer utrykning for avliving og ev. ettersøk når det mottas melding om storvilt som fortsatt er i live etter en påkjørsel i trafikken, og når storvilt skadet eller sykt av andre årsaker. Kommunen har også et ansvar overfor situasjoner der storvilt som er skadeskutt i forbindelse med ordinær jakt ikke finnes i løpet av første dag av jeger/ettersøkskvisasje. Gratangen kommune har inngått avtale med ettersøksjegere som skal ivareta dette lovpålagte ansvaret. Fra tid til annen oppstår det spesielle situasjoner der ettersøksjegeren kan bli usikker på regelverket og hvordan situasjonen skal håndteres. Vi har også sett at det er behov for å avklare ansvaret for ulike viltarter og å gjøre noen avveininger mellom dyrevelferd og ressursbruk. Stikkord som forutsigbarhet, åpenhet, kvalitet og ensartet praksis er sentrale.

1. Instruksens formål

- Ansvarsavklaring for ulike viltarter
- Sikkerhet, forutsigbarhet, åpenhet, faste rutiner, kvalitet og ensartet praksis.
- Forhåndskunnskap om hvordan håndtere spesielle situasjoner.
- Et høyt faglig nivå med best mulig teknikker for å optimalisere effektiviteten.
- Avveining mellom dyrevelferd og ressursbruk
- optimalisere ressursbruk mot dyrevelferd.

2. Ansvarsavklaring

Kommunen har ansvar for hjortevilt som elg og rådyr.

Ansvaret for store rovdyr, bjørn, ulv, jerv og gaupe, ligger hos Statsforvalteren.

Ved skadd gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn varsles Statsforvalteren rovvilttelefon på tlf. 478 29091, nærmeste politimyndighet på tlf. 02800 og viltansvarlig i kommunen på tlf. 41442611 (Svein Edgar Pedersen). Funn av døde dyr meldes til Statens naturoppsyn på tlf. 977 89 470 (Egil Sletteng) og viltansvarlig i kommunen. Iht. Miljødirektoratet er andre viltarter Mattilsynets ansvar.

Kommunen har ikke ansvar for rødlistearter, rovfugler, husdyr og sjøpattedyr.

Ansvarsavklaring for påkjørt vilt- kommune/Statens vegvesen:

- Vilt som er påkjørt og drept på stedet på europa-, riks- og fylkesveier er Statens vegvesen sitt ansvar.
- Vilt som er påkjørt og drept på stedet på kommuneveier er kommunen sitt ansvar.
- Vilt som er påkjørt på europa-, riks-, fylkesveier og kommuneveier og som etter påkjørselen er i live er kommunenes ansvar.
- Dersom det er uklart om det påkjørte viltet er dødt er det et kommunalt oppdrag.

Når en blir oppringt av politiet om påkjørt vilt kan det i enkelte tilfeller være vanskelig å få eksakte opplysninger om viltet er dødt eller i live. I slike tilfeller skal det rykkes ut fra kommunen. Mange bilførere som har kjørt på et vilt har ikke kompetanse til å avgjøre om dyret er dødt eller ikke.

Vakttelefoner:

Kommunal vei: Vakttelefon tlf. 40622226 for Gratangen kommune

Europa, riks og fylkesveier: Veitrafikksentralen tlf. 175.

3. Hensyn til tilskuere

I forbindelse med avliving av skadd vilt skal det tas hensyn til evt. tilskuere, og sørge for å håndtere situasjonen på en slik måte at unødvendige synsinntrykk for tilskuere unngås. Om nødvendig å oppfordre til at tilskuere forlater stedet før avlivingen skjer.

4. Fullmakter/tillatelser

4.1 Kunstig lys og motorkjøretøyer

«Ved ettersøk og avliving av skadet storvilt er det av stor betydning å få gjennomført dette på en rask og effektiv måte. Når ettersøket foregår i regi av kommunen, vil det være adgang til å benytte hjelpemidler som ikke er tillatt under ordinær jakt, f. eks bruk av kunstig lys og motorkjøretøyer. Denne adgangen gjelder ikke for jegere og jaktlag som foretar ettersøk i egen regi under ordinær jakt. Her vil viltloven §§ 20 og 21 gjelde.»

(Miljødirektoratets kommentarer til §29 i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst med kommentarer, instruksjer og avtaler M-520 2016)

Dette er ingen fullmakt til å bruke motorkjøretøy i utmark.

4.2 Motorkjøretøy i utmark

«Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (nasjonal forskrift) § 3, første ledd, bokstav j) hjemler bruk av motorkjøretøy på vinterføre for ettersøk av skadet storvilt, utenom ordinær jakt – så lenge dette skjer i regi av kommunen.

Nasjonal forskrift §3, første ledd, bokstav j, innskrenker likevel ikke den adgang grunneier og bruker har etter gjeldende rettsregler til å forby eller begrense motorferdsel på egen eiendom, slik at grunneiers tillatelse er nødvendig, jfr. motorferdselloven §10.

Videre er det krav om at all motorferdselen skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker, jfr. motorferdselloven §8. Det innebærer at ferdselen ikke skal volde unødig skade på grunn, vegetasjon og dyreliv eller ulempe for andre, og for øvrig ikke unødig forstyrre eller forurense naturmiljøet.

Adgang til motorkjøretøyer som hjelpemiddel ved ettersøk på barmark har ingen direkte hjemmel og må omsøkes etter nasjonal forskrift § 6, eventuelt omsøkes etter motorferdselloven § 6 ved bruk av motorfartøy og luftfartøy. Grunneiers tillatelse må innhentes også her, jfr. motorferdselloven §10.

(Sitat fra e-post fra Miljødirektoratet datert 19.03.2019. Se vedlegg.)

Dette betyr at:

- Før uttransport av storvilt skutt under kommunalt ettersøk må den kommunale ettersøksjegeren innhente tillatelse fra hver enkelt grunneier før uttransporten av viltet kan utføres. Dette gjelder både på vinterføre og på barmark.
- Motorferdselsmyndigheten i kommunen har gitt generell dispensasjon for uttransport av elg og rådyr på barmark ved offentlig ettersøk iht. nasjonal forskrift § 6.

Tillatelsen er begrenset til elg og rådyr, samt til kun bruk av ATV og bil på traktorveier, og kun bruk av ATV i terrenget.

Tillatelsen medbringes under kjøring.

For utkjøring av vilt på vinterføre er det ikke behov for eget vedtak fra kommunen.

Et alternativ kan være å la det skutte storviltet ligge, uten å frakte det ut. Da vil en kunne komme i det dilemmaet at det var kommunen som stod bak og som avlivet viltet på denne eiendommen, og som derfor antageligvis også har ansvaret og plikten til å fjerne det.

Ettersøksjegeren skal ved dette alternativet ta kontakt med grunneier og spørre om tillatelse til at det døde dyret kan ligge der. Dersom grunneier nekter, må dyret fjernes.

4.3 Løs hund i båndtvangtiden

Ettersøksjegere i kommunens tjeneste har iht. hundelovens §9, bokstav d, tillatelse til å bruke løs hund i båndtvangstid når hunden er i aktiv bruk som ettersøkshund etter såret eller sykt vilt.

5. Vilt med unormal adferd

Ved melding om vilt med unormal adferd er det viktig å dokumentere adferden med video før dyret ev. avlives. Unngå å skyte i hodet og hjernen pga. prøvetaking. Når viltet er avlivet bør det tas kontakt med Mattilsynet for å forhøre seg om hvilke prøver som skal tas av dyret.

Det vises til artikkelen «Unormal atferd hos hjortevilt» i fagtidsskriftet Hjorteviltet 2019.

6. Avliving av liggende skadet vilt

I de tilfeller der en kan sette avlivingskudd på kort hold (hovedsakelig liggende dyr som ikke klarer å komme unna), skal avlivingskuddet settes bakfra i overgangen mellom hodet og nakken. Unngå å skyte i hjernen på dyr det skal tas CWD-prøver av.

I de tilfellene der det er sikkerhetsmessige utfordringer med bakgrunn/rikosjetter kan avlivingskuddet om nødvendig settes i lunge/hjerte-regionen.

Avlivingskuddet skal være øyeblikkelig drepende, og det skal kun være nødvendig med 1 skudd.

I forbindelse med avliving av skadet vilt skal det tas hensyn til ev. tilskuere, og sørge for å håndtere situasjonen på en slik måte at unødvendige synsinntrykk for tilskuere unngås. Om nødvendig å oppfordre til at tilskuere forlater stedet før avlivingen skjer.

Det skal ikke tillates at det tas foto eller video av avlivingen.

7. Utføring av ettersøk

7.1 Generelt

Når det mottas en henvendelse fra politiet eller andre hvor det enten er:

- påkjørt et vilt* som ikke er dødt på stedet,
- observert et skadet vilt* med alvorlig skade, eller
- gjort observasjoner der det er mistanke om en alvorlig skade på et vilt*

skal ettersøksjegeren rykke ut. Med alvorlig skade regnes bl.a. brukket fot.

*Iht. kommunens ansvar definert i kapittel 2.

Ettersøksjegeren skal sørge for at vedkommende som har meldt fra om det skadde/påkjørte dyret merker stedet hvor det skadde viltet ble observert/påkjørt, ev. at ettersøksjegeren på andre måter sørger for å få tilstrekkelig kjennskap til hvor det skadde dyret ble observert/påkjørt slik at ettersøk kan startes på riktig dyr.

Ved melding om påkjørsel/skadet dyr skal ettersøksjegeren som mottar meldingen gjøre det som er mulig for å klargjøre hendelsen ved å spørre ut bilførere om relevante opplysninger som kan være til nytte i ettersøket.

Ettersøksjegeren skal være oppmerksom på at en viltpåkjørsel kan være en sjokkartet opplevelse for bilføreren, og ta hensyn til det under utspørringen. På grunn av dette kan det komme motstridende og feilaktige opplysninger. Ettersøksjegeren må under ettersøket vurdere disse opplysningene opp mot de funn som han gjør, og være forberedt på at opplysningene som ble gitt ikke stemmer.

Når ettersøksjeger kommer til stedet og det skadde viltet ikke observeres på en slik måte at skaden kan bedømmes og dyret på grunnlag av dette ev. kan avlives, - skal det gjennomføres ettersøk med ettersøkshund med formål om å komme i posisjon til å observere det skadde dyret og eventuelt avlive det dersom skadene er alvorlige.

Ved påkjørsler der det påkjørte dyret er minimalt eller lite skadet, kan det være vanskelig å spore seg så nært inn på dyret at en kan se og bedømme skadetilstanden. Ettersøksjegeren skal da ut i fra eventuelle funn, kjennskap til hundens oppførsel i ulike situasjoner, ev. evne hos hunden å skille mellom friske og skadde dyr, sportegn o.l. som blir gjort under ettersøke fortsette sporingen til han/hun er rimelig sikker på at dyret ikke er alvorlig skadet.

Dette betinger at det vanligvis må spores et godt stykke etter det påkjørte/observerte dyret. Avslutning av ettersøk skal normalt ikke skje kortere enn 500-1000 m.

Dersom ettersøksjegeren fatter tillit til de opplysningene han mottar fra bilfører eller andre der det opplyses om at dyret er forsvunnet etter påkjørselen, vurderer ettersøksjegeren situasjonen og starter ettersøke på det tidspunktet han mener er mest hensiktsmessig og effektivt for å få sporet opp og avlive/friskmelde dyret. Dette kan f.eks. være i en situasjon der det er påkjørt et dyr på natten og det vurderes å vente med å ettersøke i noen timer til det lysner.

Dersom dyret ligger på stedet og er skadet, f.eks. med lammet bakpart, skal det alltid rykkes ut umiddelbart for å avlive dyret.

7.2 Følgeskytter/postmannskap på ettersøk

Vaktansvarlig for ettersøk kan tilkalle følgeskytter/postmannskap dersom dette vurderes som strengt nødvendig. Dette bør være en av de andre ettersøksjegerne som har ettersøksavtale med kommunen. Andre personer som kan brukes, skal ha nødvendig kompetanse. Under offentlig overtakelse av jaktettersøk kan jaktlaget som skadeskjøt benyttes som postmannskap, - men ikke som følgeskytter. Ettersøksjegeren kan ta med en kjentmann uten våpen.

7.3 Ettersøk påfølgende dag

Dersom en vet, eller har sterke indikasjoner på, at dyret er alvorlig skadet skal ettersøket fortsette påfølgende dag.

7.4 Skadet dyr som går unna ettersøksekvipasjen

Ved ettersøk av alvorlig skadet dyr som går unna ekvipasjen, slik at en ikke kommer i kontakt med dyret, skal ettersøke fortrinnsvis foregå med hund med egenskap til å stoppe dyret. Hvis ikke ettersøksjegeren har slik hund skal det vurderes å ta kontakt med en av de andre kommunale ettersøksjegerne som har en slik hund for at han/hun om mulig kan overta/ bistå ettersøke.

Dersom dette er et ettersøk etter skadet elg, og det er behov for en løs elghund, kan det tas kontakt med en ettersøksjeger med en god løshund på elg.

7.5 Løs hund /slipp av hund

Slipp av løs ettersøkshund betinger at følgende punkter er oppfylt:

1. At hunden innehar egenskaper for å stoppe det skadde dyret.
2. Hunden sporer riktig dyr
3. Dyret er skadet
4. Slipp av hund er den mest effektive ettersøksmetoden i den aktuelle situasjonen.
5. Slipp av hund i all hovedsak skjer kun like etter at et varmt sårleie er funnet.

Hunden skal ha markeringsdekket med påskrift «Ettersøk» eller «Ettersøkshund».

Før slipp av hund skal ettersøksjeger foreta en risikovurdering for hvorvidt hunden kan skades f.eks. ved påkjørsel, hvorvidt det er bufe i området og evt. hvordan hunden oppfører seg overfor bufe.

I yngle- og kalvingsperioden skal det tas spesielt hensyn før slipp av løs hund.

7.6 Skadet mordyr med frisk kalv

Når et mordyr i die perioden på våren/sommeren/tidlig høst er så skadet at det må avlives skal det meldes til viltnemda for vurdering ut ifra dyrevelferdshensyn, om kalven skal avlives.

7.7 Merking av sporslutt ved avbrutt / avsluttet ettersøk

Ved ettersøk der det kan være aktuelt å gjenoppta søket, skal stedet for avslutning av ettersøk merkes med markeringsbånd og det skal tas GPS koordinater etter EUREF 32 slik at det skal være lett for ev. ny ettersøksjeger å finne stedet.

7.8 Sikkerhet overfor omgivelser

Ved ettersøk av skadet vilt skal sikkerheten overfor omgivelsene gå foran alt. Skudd skal ikke avfyes dersom bakgrunnen og kulefanget er usikkert, uavhengig av hvor skadet dyret er. Det innebærer at ettersøk i tettbygd strøk krever stor aktsomhet.

7.9 Varsling av politiet ved ettersøk i tettbygde områder

Når et ettersøk skal foregå i et tettbygd område skal det gjøres en vurdering om politiet skal varsles før ettersøke iverksettes. Politiet varsles da også når ettersøke er avsluttet.

Varsling til politiet er spesielt viktig hvis ettersøksoppdraget ikke er formidlet via politiets operasjonssentral.

7.10 Flere ettersøksoppdrag samtidig

Når ettersøksføreren blir oppringt/varslet om et nytt ettersøksoppdrag mens et annet ettersøk pågår skal ettersøksfører besvare oppringingen og skaffe seg de opplysninger som er mulig å skaffe iht. rutineene i denne instruksens pkt. 8.1.

Ettersøksjegeren tar så en avgjørelse på om han skal utføre dette oppdraget selv eller om han skal tilkalle en annen ekvipasje. Det tas også en vurdering og avgjørelse på hvilket oppdrag som av dyrevelferdsmessige hensyn skal prioriteres.

7.11 Våpen

Ettersøksjegeren skal ved alle ettersøk og utrykninger ha med godkjent og velegnet våpen for ettersøk på viltarten.

Ved sporing med hund bæres våpenet vanligvis på ryggen i en «Skiskyttersele» eller ved å bruke ordinær våpenreim der våpenet henger på siden eller på ryggen. Dersom våpen med ordinær sikring (vanlige boltrifler og kombivåpen) bæres med patron i kammeret vil det under ettersøk i tett vegetasjon være en fare for at kvister o.l. vil kunne komme i berøring med sikringen og slå den av. Dersom det så kommer en kvist eller grein inn i avtrekkerbøylene vil skuddet kunne gå av. Dette vil kunne være fatalt både for ettersøksjegeren, hunden og omgivelsene.

På våpen med oppspenner der slagfjærene ikke er oppspent vil det ikke være noen fare for at dette vil kunne skje.

Under ettersøk der våpenet bæres i sele eller reim skal derfor våpen med ordinær sikring bæres uten patron i kammeret og først når en står i en situasjon der det skal skytes skal patron legges i kammeret. En praktisk løsning for rifler med magasin er at det under ettersøket er patroner i magasinet, men ikke i kammeret (Norrländssikring).

Våpen med oppspenner der slagfjærene er nedspent kan bæres med patron i kammeret under hele ettersøke.

7.12 Skudd mot skadet vilt under ettersøk

Skudd mot skadet vilt under ettersøk skal i utgangspunktet settes i vitale deler av dyret. I de tilfeller der det skadde dyret står eller går i en slik vinkel at det ikke er mulig å sette skuddet i vitale deler, samtidig som det er risiko for at dyret forsvinner, kan skudd settes i andre deler av dyret med formål om å stoppe det slik at det kan avlives med påfølgende avlivingskudd i vitale deler.

Før det avfyres skudd mot vilt skal ettersøksjegeren ha vurdert sikkerheten med tanke på bakgrunn og rikosjettfaren.

Ettersøksjegeren skal gjøre sitt beste for å vurdere at det er det riktige skadde/syke dyret før det påskytes. Ettersøksjegeren skal ha god kunnskap og erfaring i å se og bedømme om vilt beveger og oppfører seg normalt eller unormalt, om dyret oppfører seg på en måte som indikerer om det kan være sykt eller skadet.

I enkelte helt spesielt krevende situasjoner kan det være umulig å vite med 100,0 % sikkerhet at det er det skadde dyret en har foran seg. Før det skytes må det i slike spesielle situasjoner gjøres en avveining mellom hvor stor sannsynlighet det er for at det er det riktige dyret, og mulighetene og sannsynligheten for å kunne komme inn på dyret på nytt ved fortsatt sporing.

Unntaksvis vil det derfor, i sjeldne tilfeller under helt spesielt krevende situasjoner, kunne bli skutt feil dyr. Dersom en skulle unngått dette 100% måtte ettersøksjegerne være meget tilbakeholdne med å skyte. En konsekvens av det ville blitt at flere skadde dyr i tvilstilfeller ikke blir avlivet med de dyrelidelser dette medfører.

7.13 Legitimering som kommunal ettersøksjeger

Ettersøksjeger skal på alle ettersøksoppdrag kunne legitimere seg dersom dette forespørres. Bekreftelse som ettersøksjeger fra kommunen forevises sammen med annen legitimasjon.

8. Offentlig overtakelse av jaktettersøk

Kommunen kan overta ettersøk etter påskutt hjortevilt dersom forholdene tilsier dette. Dette avgjøres av viltforvaltningen i kommunen.

Organisering og utførelse av ettersøket skal skje i dialog mellom kommunens viltansvarlige og kommunal ettersøksjeger. Avgjørelsen om avslutning av ettersøket tilligger kommunes viltansvarlige.

Under ettersøket skal ettersøksjegeren bære våpen som er godkjent på viltarten. Under offentlig overtakelse av jakt ettersøk kan jaktlaget som skadeskjøt benyttes som postmannskap, - men ikke som følgeskytter.

Dersom det er behov for følgeskytter skal denne utelukkende være en av de andre ettersøksjegerne som har ettersøksavtale med kommunen. Under ettersøket kan det sammen med ettersøksekvipasjen være med en kjentmann uten våpen.

Dersom det oppstår en situasjon der en jeger/jaktleder har behov for ettersøksekvipasje, og ikke oppnår kontakt eller svar fra ettersøksekvipasjen som denne har inngått avtale med, skal jeger/jaktleder ta kontakt med vakttelefon for ettersøk.

9. Håndtering av dødt vilt

Alt vilt som er avlivet eller funnet dødt i forbindelse med et forutgående offentlig ettersøk har ettersøksjegeren ansvar for å håndtere og fjerne.

Dersom det vurderes slik at det døde dyret ligger slik til og er av en slik størrelse at dette medfører for mye arbeid og kostnader i forhold til ev. kjøttverdi, skal ettersøksjeger ta kontakt med grunneier og spørre om tillatelse til at det døde dyret kan ligge der. Dersom grunneier nekter, må dyret fjernes.

Det minnes om punkt 4.2 Motorkjøretøy i utmark.

Vilt som er påkjørt og drept på fylkesveier, riksveier eller europaveier og som ligger på eller i umiddelbar nærhet til veien har Statens Vegvesen/kontraktør ansvar for å fjerne.

Vilt som er påkjørt og drept på kommunale veier har Forvaltning og utvikling, Gratangen kommune, ansvar for å fjerne.

Vilt som er påkjørt og drept på øvrig kommunal grunn Eiendomsforvaltningen, Gratangen kommune, ansvar for å fjerne.

For øvrig er dødt vilt grunneiers ansvar. Dersom kommunen ut ifra andre spesielle forhold velger å fjerne dødt vilt på en annens eiendom utføres dette av kommunens ansatte i ordinær arbeidstid.

Ved avliving av dyr som er egnet til menneskeføde kan dette selges til kommunens sykehjem og/eller andre interesserte. Ettersøksjeger sender navn, adresse og mailadresse på kjøper og beløp, pr. mail til postmottak@gratangen.kommune.no. Kommunen sender ut faktura og beløpet godskrives kommunens viltfondkonto.

Fallvilt som kan ha verdi som vitenskapelig materiale eller utstoppingsmateriale, jf forskrift om ivaretagelse av dødt vilt av 18. juni 2004 tas vare på. Viltet overleveres kommunen etter nærmere avtale.

Fallvilt under ordinær jakt kan etter nærmere avtale gis til jaktlag dersom de ikke har fylt kvoten og at de ønsker å motta fallvilt.

Vald og telefonnummer til valdledere per 08.03.22:

Vald nr.1- Hilleshamn Thordur Knutsen - 90087171

Vald nr.2 Tjuvskjær -Trond Ingebrigtsen - 95770110

Vald nr.3 Foldvik – Steinar Myrvang - 90669799

Vald nr.4. Laberg-Sortebekk- Trond Andreassen- 90750124

Vald nr.5/6 Elvenes/Haugen/Strømmen – Kurt Jan Kvernmo- 90052222

Vald nr. 7 Øse – Marulf Myrhaug- 90623931

Vald nr. 8 Kvernmo -Dag Kvernmo - 90745931

Vald nr. 9 Dalslett-Osevoll- Terje Pedersen – 41221318, Ole Dalbakk - 97525470

Vald nr. 11 Åkenes-Årstein - Arild Åkenes - 41225316

Vald nr. 12 Hesjeberg- Torill Hansen - 90032076

Vald nr.13 Selnes-Belnes-Løvdal - Johan Bjerkmo- 95929285

Vald nr. 14 Myrland-Grøsnes- Karl Fredrik Normann- 91733288

Vald nr. 17 Fjordbotn-Moan- Agnar Eilifsen - 97591962

10. Prøvetaking av vilt

Prøvetaking for skrantesyke (CWD) skal pr 2020 tas av alt hjortevilt som er ett år eller eldre. Ettersøksjegeren skal emballere og sørge for å sende prøvene til rette instans. Prøvens nummer legges inn i Hjorteviltregisteret, fortrinnsvis via app.

Vilt med spesiell og mistenkelig adferd som er avlivet bør det tas prøver av. Det anbefales å ta kontakt med Mattilsynet om hvilke prøver som skal tas og sendes til Veterinærinstituttet.

11. Registrering og dokumentasjon av utførte oppdrag i Hjorteviltregisteret

Etter utført oppdrag skal ettersøksjegeren registrere oppdraget i Hjorteviltregisteret, fortrinnsvis via app.

11.1 Kartfesting

Alle oppdrag skal kartfestes. For påkjørsler er det påkjørselstedet på veien som skal kartfestes. For skadet eller syke dyr av andre årsaker er det stedet der dyret ble observert eller skutt som kartfestet.

11.2 Beskrivelse og dokumentasjon av oppdraget

Alle etterspurte opplysninger i Hjorteviltregisteret skal fylles ut, fortrinnsvis via app. Ved bruk av kategoriene «Avlivet på stedet», «Avlivet etter ettersøk», «Funnet dødt under ettersøk» eller «Dødt på stedet» skal det i tillegg legges inn beskrivelse av hvor det døde dyret ble transportert/deponert.

11.3 Hundepeiler/GPS

Under ettersøk er det en fordel at hunden er utstyrt med hundepeiler. Ved bruk av løse ettersøkshund skal det brukes hundepeiler.

11.4 Bruk av kategoriene i Hjorteviltregisteret for anføring av utfall av oppdraget

Observert- antatt uskadd

Bruk av kategorien betinger at dyret det er drevet ettersøk på er observert tilstrekkelig til å vurdere at dyret ikke er alvorlig skadd.

Ettersøk avsluttet – ikke funnet

Når ettersøket avsluttes uten at dyret er funnet, og betingelsene for bruk av kategorien «Observert, antatt uskadd» ikke er oppfylt, skal «Ettersøk avsluttet – ikke funnet» brukes.

Avlivet på stedet

Brukes når dyret er avlivet uten at det var behov for å spore med hund for å finne det.

Avlivet etter ettersøk

Brukes når dyret er avlivet og det var behov for å spore med hund for å finne det.

Funnet dødt under ettersøk

Brukes når dyret er funnet dødt og det var behov for å spore med hund for å finne det.

Dødt på stedet

Brukes når dyret er funnet dødt uten at det var behov for å spore med hund for å finne det.

12. Kvalifikasjonskrav til offentlige ettersøksjegere i Gratangen kommune

Gratangen kommune vil inngå avtaler med ettersøksjegere.

Vedlegg: Oversikt over ettersøksjegere deltagelse vaktordning til og med 16.12.2021

12.1 Krav til kompetanse

For ettersøksjeger:

- Innført i jegerregisteret
- Bestått skyteprøve for storvilt
- Inneha våpenkort for våpen egnet til ettersøk av storvilt
- Førerkort for bil

For ettersøksjeger sammen med ettersøkshund:

- Godkjent ettersøksekvipasje for offentlige ettersøk
- Videregående ettersøkskurs for hundefører

Vedlegg: Oversikt over ettersøksjegere i Gratangen kommune

12.2 Krav til eierforhold til hund og tilgjengelighet til hund

Ettersøksjeger skal ha hund som er godkjent ettersøksekvipasje.

Godkjente ettersøksekvipasjer som kommunen har avtale med:

Svein Edgar Pedersen og hund Balder - 4142611

Einar Holm og hund Sirra - 98888579

Birgitte Bjerkeli og hund Balder - 92489923

Jens Roald Jenssen og hund Bajas - 950 25 069

Jens Roald Jenssen og hund Rufus - 950 25 069

Arild Åkenes – 41225316

Terje Pedersen og hund Zico – 41221318

Jon Leon Haugtreidet og hund Turbo - 476 20 163

12.3 Krav til forsikringer

Kommunen tegner personalforsikring inkl. ulykkesskader som inntreffer på direkte reiser mellom hjem og oppdrag på ettersøksjegere til og med fylte 75 år. Forsikringen dekker ikke skade på personlig utstyr eller ev. ettersøkshund.

13. Forventninger til offentlige ettersøksjegere og ettersøkshunder i Gratangen kommune

13.1 Fysisk form

Ettersøksjegeren må være i så god fysisk form at han kan gjennomføre krevende ettersøk i vanskelig terreng over lengre tid, opptil 5-10 km i ulendt terreng med tett vegetasjon.

13.2 Mentale egenskaper

Ettersøksjegeren må være mentalt forberedt for alle situasjoner som kan oppstå og ha en klar vurderingsevne og beslutsomhet til å ta og gjennomføre riktige avgjørelser, - også i stressende situasjoner.

13.3 Jakterfaring og evne til å bedømme vilt

Ettersøksjegeren skal være en erfaren storviltjeger. Ettersøksjegeren skal ha god kunnskap og erfaring i å se og bedømme om vilt beveger og oppfører seg normalt eller unormalt, om dyret oppfører seg på en måte som indikerer om det kan være sykt eller skadet.

13.4 Skyteferdigheter og sikkerhetsvurdering

Ettersøksjegeren må inneha gode og tilstrekkelige skyteferdigheter til å håndtere enhver situasjon på en rask og sikker måte, vanligvis i stående stilling uten anlegg. Før det avfyres skudd mot vilt skal ettersøksjegeren ha vurdert sikkerheten med tanke på bakgrunn og rikosjettfare.

13.5 Praktiske ferdigheter

Ettersøksjegeren skal ha gode praktiske ferdigheter og inneha egenskaper til å håndtere og slutføre krevende oppgaver egenhendig under alle forhold og tider på døgnet.

13.6 Opptreden

Ettersøksjegeren som er på oppdrag skal i all sin kontakt med andre personer opptre høflig, rolig og korrekt.

13.7 Standhaftighet

I enkelte perioder på året, fortrinnsvis på våren og høsten, vil det kunne være ettersøk/påkjørsler hver dag/natt over flere dager. Ettersøksjegeren må kunne håndtere slike arbeidstopper. Når det har vært uttrykning to netter på rad bør ettersøksjegeren vurdere å avtale med en annen ettersøksjeger om å overta vakta for en periode.

13.8 Holdninger og innstilling

Grunnholdningen til arbeidet som ettersøksjeger er interesse og eget initiativ til å tilegne seg kunnskap og ferdigheter for å kunne utføre vanskelige og krevende ettersøk. Dette betinger en genuin interesse for faget.

13.9 Responstid og tilgjengelighet til utstyr

Ved oppdrag som krever rask uttrykning skal ettersøksjegeren være på vei til stedet senest en halv time etter at oppdraget ble mottatt. Ettersøksjeger skal ha alt utstyr og hund stående klart ved sin bopel, ev. ha dette med seg i sin bil, når ettersøksjegeren er på vakt

13.10 Ettersøkshunden

Ettersøkshunden skal være i god fysisk og psykisk form for å takle de samme utfordringene som ettersøksjegeren slik det er beskrevet ovenfor.

Ettersøksjegeren forventes å inneha en grundig trening sammen med sin hund ved sportrening slik at ettersøksjegeren klarer å tolke og lese de signalene som hunden gir i ulike situasjoner ved ulike viltarter.

Ettersøkshunden skal kunne spore elg. Hunden må kunne håndtere de vanlige forstyrrelsene og distraksjonene som oppstår under ettersøk, f.eks. husdyr og andre mennesker.

Det er en stor fordel dersom ettersøkshunden også kan arbeide som løs ettersøkshund med å ta stålos eller å kunne stanse skadet vilt.

13.11 Informasjonsplikt overfor media og sosial media

Ettersøksjegere skal forholde seg til de etiske retningslinjene som er fastsatt av Gratangen kommune.

Se vedlegg.

14. Vedlegg; utdrag fra lov, forskrift og rundskriv

- Viltlovens § 48
- Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst
- Rundskriv fra DN februar 2013: Viltloven – utøvelse av jakt, felling og fangst
- Rundskriv mars 2002 DN Viltloven – om kommunal viltforvaltning 4
- Lov om dyrevelferd
- Vegtrafikklovens § 12

Lov om jakt og fangst av vilt (viltloven).

§ 48. (viltfondets og kommunens eiendomsrett)

Vilt som ulovlig er felt, innført til Norge eller ulovlig holdes fanget, eller verdien av dette, tilfaller Viltfondet etter § 43 første punktum. Det samme gjelder forlatte egg, egg som oppbevares ulovlig, fallvilt og vilt som er avlivet i samsvar med naturmangfoldloven §§ 16 og 18.

Hvis viltet som nevnt i første ledd er hjortevilt og bever, tilfaller viltet i stedet kommunen. Kommunen kan likevel overlate hjortevilt og bever som er ulovlig felt i jakttid, eller dets verdi, til den jaktberettigede mot tilsvarende fradrag i hans fellingskvote. Tilsvarende gjelder når hjortevilt eller bever er felt med tillatelse av kommunen etter naturmangfoldloven.

Kommunen skal så vidt mulig sørge for at viltet blir tatt vare på.

Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst (FOR 2002-03-22 nr. 313)

§3 Definisjoner «Med storvilt menes i denne forskrift følgende viltarter: elg, hjort, dåhjort, villrein, rådyr, villsvin, muflon, moskusfe, bjørn, ulv, jerv og gaupe.»

§ 29. Avliving av skadet storvilt utenom ordinær jakttid eller fellingsperiode

«Den som utenom ordinær jakttid eller fellingsperiode kommer over skadet storvilt eller kongeørn som er påført store lidelser og ikke kan leve eller bli frisk, skal umiddelbart melde dette til kommunen.

Kommunen skal sørge for avliving dersom dyret ikke kan bli friskt.

Gjelder dette gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn skal kommunen straks varsle fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen og politiet kan beslutte at ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell.

Dersom det felte dyret er hjortevilt eller bever, tilfaller viltet kommunen. Dersom det er annet storvilt, tilfaller viltet Viltfondet.»

§ 27. Ettersøksplikt, forfølgingsrett og avliving av såret storvilt

«.. Dersom pliktig ettersøk første dag er uten resultat, skal jeger eller jaktlag uten opphold underrette jaktrettshaver og kommunen eller nærmeste politimyndighet om de faktiske forhold. Jeger og jaktlag som har deltatt ved skadeskytingen av viltet, skal uten godtgjørelse bistå viltmyndighet eller politi i det videre ettersøk.»

Rundskriv fra DN februar 2013: Viltloven – utøvelse av jakt, felling og fangst:

Kommentarer til § 29. Avliving av skadet storvilt utenom ordinær jakttid eller fellingsperiode

Generelt

Lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd gjelder også for ville dyr, og denne loven sier i § 3 bl.a. at dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger.

Alle som skal felle skadet storvilt på vegne av kommunen må bruke våpen og ammunisjon som tilfredsstillende kravene til ordinær jakt og ha avlagt årlig skyteprøve. Hvis fellingen foregår i starten av et nytt jaktår, slik at ny skyteprøve ennå ikke er avlagt, gjelder skyteprøve som er avlagt siste jaktår.

Ved ettersøk og avliving av skadet storvilt er det av stor betydning å få gjennomført dette på en rask og effektiv måte. Når ettersøke foregår i regi av kommunen, vil det være adgang til å benytte hjelpemidler som ikke er tillatt under ordinær jakt, f. eks bruk av kunstig lys og motorkjøretøyer.

Denne adgangen gjelder ikke for jegere og jaktlag som foretar ettersøk i egen regi under ordinær jakt. Her vil viltloven §§ 20 og 21 gjelde.

Ved kollisjoner mellom storvilt og motorkjøretøyer, er det kommunens oppgave å sørge for at viltet ikke lider unødvendig. Det betyr at kommunen må sørge for ettersøk og avliving (hvis dyret ikke er dødt). Kommunen kan overlate dette arbeidet til andre, men kommunen har ansvar for at det blir gjort og at det blir utført på riktig måte. Når syke dyr påtreffes og må avlives, vil det også være kommunens oppgave å organisere dette. Veterinærinstituttet bidrar vederlagsfritt med undersøkelser av innsendt materiale fra syke dyr. Eventuell frakt må imidlertid dekkes av avsender.

Vilt som finnes dødt i naturen har sjelden noen matnyttig verdi, men kan ha verdi som vitenskapelig materiale eller som utstoppingsmateriale. Etter viltloven § 48 skal kommunen sørge for at eventuelle verdier blir tatt vare på. Er viltet hjortevilt eller bever, er det kommunens eiendom. For andre arter vises det til forskrift 18. juni 2004 om ivaretagelse av dødt vilt. I de tilfeller det påligger kommunen å ta seg av skadet vilt, fallvilt, ulovlig felt vilt mv., skal utgiftene dekkes av kommunen.

Rovvilt

Det kan oppstå behov for ettersøk og evaluering av status for skadde rovviltindivider utenfor kvotejakt, lisensfelling eller skadefellingsforsøk. Det er normalt kommunen som har ansvar for å ivareta disse forhold i sin kommune. Imidlertid kan det oppstå situasjoner der for eksempel en skadet bjørn kan utgjøre en særlig risiko for ettersøkspersonell. Det er derfor lagt opp til at kommunen straks skal varsle fylkesmannen og nærmeste politimyndighet ved ettersøk av rovvilt som påtreffes skadet eller skades utenom jakt eller fellingsforsøk. Fylkesmannen og politiet kan beslutte at ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell. Tilsvarende bør politiet varsles ved situasjoner som oppfattes som sikkerhetsmessig vanskelig eller andre situasjoner der det er nødvendig og hensiktsmessig at politiet er orientert. Ved irregulær avgang av rovvilt som skjer etter at fellingsperioden eller jaktperioden er utgått, må eventuelle konsekvenser ivaretas når forvaltningsmyndigheten

neste gang skal vurdere et forsvarlig uttak. De samme avveininger må gjøres av Direktoratet for naturforvaltning ved irregulær avgang når direktoratet fatter vedtak i henhold til forskrift 18.mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 13.

Hjortevilt

I perioden fra fellingstillatelse er tildelt og fram til avsluttet jakt, kan kommunen la et vald overta dyr som er avlivet av dyrevelferdsmessige årsaker (påkjørslar og lignende) mot tilsvarende fradrag i valdets kvote. Forutsetningene er at valdet har fellingstillatelse på samme kategori dyr, at det betales fellingsavgift og at valdet selv dekker de utgifter som er forbundet med ettersøk og ivaretagelse av dyret. Slike dyr skal ikke innrapporteres som irregulær avgang, men tas med som del av det ordinære fellingsresultatet.

Rundskriv mars 2002 DN Viltloven – om kommunal viltforvaltning

Pkt. 3.1 Hjortevilt

«Kommunen skal sørge for å ta vare på skadet vilt, og vilt som felles som skadedyr, jf. viltloven § 48, siste ledd. For å følge opp dette skal kommunen sørge for at hjortevilt som er skadet ved påkjørsel av motorkjøretøyer, under jakt, eller på annen måte, ettersøkes og om nødvendig avlives.»

«Det er lagt til grunn at denne ordningen ikke skal medføre unødig bruk av ressurser til ettersøk og avliving av dyr som åpenbart vil bli frisk igjen»

Pkt.3.2 Andre arter

«Fallviltarbeid er en kommunal oppgave, også når det gjelder andre arter enn hjortevilt og bever, jf viltloven § 48, siste ledd ...»

Pkt. 3.3 Dødt vilt - drikkevannskilder

Kommunen som viltorgan har ingen generell plikt til å ta hånd om, grave ned eller fjerne dødt vilt. Dersom dødt vilt ligger slik til at det påvirker drikkevann og medfører helserisiko, kan kommunen gi den ansvarlige pålegg om å fjerne kadaveret, jfr. Lov 19.november 1982 om helsetjenesten i kommunene, kap. 4a - Miljørettet helsevern, § 4a-8. Vi viser også til Forskrift 1. januar 1995 om vannforsyning og drikkevann m.m. Ansvarlig i denne sammenheng vil være grunneier, vannverkseier eller den som med forsett har bidratt til det døde viltets plassering. Tilsvarende kan det være naturlig at kommunen sørger for at dødt vilt blir fjernet dersom det ligger slik til at det er til betydelig sjenanse for bosatte i umiddelbar nærhet eller i mye beferdede områder. Dette må regnes som renovasjonsarbeid. Kommunene kan ikke benytte midler fra det kommunale viltfondet til å dekke slike utgifter, dette regnes ikke som "vilttiltak".

Eventuell fjerning av dødt vilt som ligger på vei er veimyndighetenes ansvar. Normalt gjelder veimyndighetenes ansvar tre meter utenfor hvitstripa med unntak for nybygde veier hvor

grensen går en meter fra skjæringstopp eller en meter fra fyllingsfot. I forhold til hjortevilt må imidlertid kommunene bruke skjønn for å avgjøre om det må rykkes ut for å ivareta det som kan ha verdi.

LOV 2009-06-19 nr. 97: Lov om dyrevelferd

§ 4. Hjelpeplikt

Enhver som påtreffer et dyr som åpenbart er sykt, skadet eller hjelpeløst, skal så langt mulig hjelpe dyret. Dersom dyret er et dyr fra dyrehold eller storvilt, og det ikke er mulig å yte god nok hjelp, skal eieren eller politiet varsles umiddelbart. Dersom det er åpenbart at dyret ikke kan leve eller bli friskt, kan den som påtreffer dyret avlive dette med det samme. Dyr fra dyrehold og storvilt skal ikke avlives i henhold til denne bestemmelsen dersom det lar seg gjøre å få tak i eieren, veterinær eller politiet innen rimelig tid. Nødvendige utgifter til tiltak etter denne bestemmelsen skal staten betale, men utgifter knyttet til tiltak overfor dyr fra dyrehold kan kreves tilbake fra dyreholderen eller eieren.

Bestemmelsen i første og andre ledd gjelder tilsvarende for den som påfører dyr skade, men vedkommende kan ikke kreve dekning av staten for utgifter til hjelpetiltak. Kongen kan gi nærmere forskrifter om dekning av utgifter.

Vegtrafikklovens § 12

Enhver som med eller uten skyld er innblandet i trafikkuhell, skal straks stanse og hjelpe personer og dyr som er kommet til skade, og ellers delta i de tiltak som uhellet gir grunn til. Denne plikt har, om det er nødvendig, også andre som er i nærheten eller som kommer til stede